

דעות

www.TheMarker.com

סימון מחירים / בני פפרמן

שיטת סימון המחירים
בישראל מיושנת

« באחרונה פירסם מינהל המחקר והכלכלה במשרד התמ"ת דו"ח מקיף של פרופ' דניאל לוי מאוניברסיטת בריאילון, שבחן את השיטות המקובלות לסימון מחירי מוצרים והניסיון שנצבר בהפעלתן במדינות מערביות שונות.

הקו המוביל ברוב מדינות אלה מחייב את הקמעונאי להציג את מחירי המוצרים, אך מאפשר לו לבחור את שיטת הצגת המחירים הנוחה לו: על כל פריט ופריט, על המדף, ברשימה ליד המדף, תווית מדף אלקטרוני וכו', ובתנאי שהמחירים יהיו מוצגים בצורה ברורה, פשוטה ולא מבלבלת או מטעה.

עוד עולה מהסקירה, שגם באותן מדינות המקיימות סימון מחירים על כל פריט על פי חוק, קיימים פטורים נרחבים לקמעונאים שונים, הפוטרים אותם מחובת הסימון של כל פריט, כגון מוצרים הנמכרים בתפוזות ובאוטומט, מוצרים מתחת למחיר, משקל או גודל מסוים, מוצרים "המתחלפים מהר", ומוצרים בעלי חיי מדף קצרים. בנוסף, פוטר החוק, לעתים, גם חנויות קטנות כפי שהוגדרו.

הסקירה של פרופ' לוי מלמדת כי התפישה המונחת ביסוד חוק סימון מחירים בישראל היא מיושנת ולא מעודכנת, לנוכח השינויים העוברים על עולם הצרכנות והמסחר בשני העשורים האחרונים בעולם ובישראל. בשל כך, מאמרה של אורה קורן ("יוזמה תמוהה ומיותרת", TheMarker, 17.7) וטענות המתנגדים להחלפת השיטה הנוכחית, בטענה ששיטה אחרת של הצגת מחירים תפגע בתחרות ובצרכנים, נראים פשטניים מדי לנוכח הדוגמאות המובאות בסקירה, ועל כן ראוי שתבחן מחדש בישראל. בישראל ניתן לקיים מודל של סימון מחירים על פריט, במקביל למתן פטור למוצרים מסימון כזה, ומעבר לשיטת הצגה אחרת, בהתאם לקריטריונים שיוסכם עליהם. במקביל, יחויב הקמעונאי שלא לסטות מעבר לשיעור מסוים של טעויות והפרות מחירים, ואם לא יעמוד בכך הוא יחויב בקנסות ויוחזר לשיטת הצגת מחירים על כל פריט למשך תקופה לא מבוטלת, עונש שיגדיל באופן משמעותי את הוצאותיו ויפגע ברווחיו.

ניתן לערוך ניסוי ביישוב נתון, שבו יתאפשר לקמעונאי לבחור באחד משני המודלים: הנוכחי וזה המוצע לעיל. בתום תקופת הניסוי ניתן גם לחשוב על אפשרות להעניק לרשות המקומית ולנבחריה את הזכות לבחור במודל הצגת המחירים הרצוי ביישוב, וזאת מתוך אמונה שבדרך זו ניתן לאזן נכון בין רצון התושבים, שהם הצרכנים, להעדפות הקמעונאים במקום, ובכך להגדיל את מחויבותם של האחרונים לקהילה. ברוח זו המלצנו ב-2005 לערוך ניסוי מקומי מבוקר לשינוי שיטת סימון המחירים בישראל.

הכותב הוא מנהל מינהל וכלכלה במשרד התמ"ת